

EBA/GL/2017/04

11/07/2017

Lõplikud suunised

aktsionäride kohtlemise kohta kohustuste ja nõudeõiguste
teisendamise või kapitaliinstrumentide allahindamise ja
konverteerimise korral

1. Järgimis- ja aruandluskohustus

Käesolevate suuniste staatus

1. Käesolev dokument sisaldab määruse (EL) nr 1093/2010¹ artikli 16 kohaselt väljastatud suuniseid. Määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 16 lõike 3 kohaselt peavad pädevad asutused ja finantseerimisasutused võtma mis tahes meetmeid, et suuniseid järgida.
2. Suunistes esitatakse Euroopa Pangandusjärelevalve seisukoht nõuetekohase järelevalvetava kohta Euroopa Finantsjärelevalve Süsteemis, ehk kuidas tuleks liidu õigust konkreetses valdkonnas kohaldada. Suuniste adressaadiks olevad määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 4 punktis 2 määratletud pädevad asutused peaksid suuniseid järgima, kaasates need sobival viisil oma järelevalvetavadesse (nt muutes oma õigusraamistikku või järelevalvemenetlusi) ka siis, kui suunised on mõeldud eelkõige finantseerimisasutustele.

Aruandluskohustus

3. Määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 16 lõike 3 kohaselt peavad pädevad asutused teatama EBA-le 11/09/2017, kas nad järgivad või kavatsevad järgida kõnealuseid suuniseid, või vastasel juhul mittejärgimise põhjused. Kui selleks tähtjaks teadet ei saada, peab EBA pädevat asutust nõudeid mitte täitvaks. Teated tuleks saata EBA veebisaidil avaldatud vormil aadressil compliance@eba.europa.eu, märkides viite EBA/GL/2017/04. Teate peaksid saatma isikud, kes on asjakohaselt volitatud esitama oma pädeva asutuse nimel nõuete järgimise teateid. Nõuete järgimise staatuse mis tahes muutusest tuleb EBA-le teada anda.
4. Kooskõlas EBA määruse artikli 16 lõikega 3 avaldatakse teated Euroopa Pangandusjärelevalve veebilehel.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1093/2010, 24. november 2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

I jaotis. Sisu, kohaldamisala ja mõisted

1. Sisu

1.1. Vastavalt direktiivi 2014/59/EL (pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiiv) artikli 47 lõikele 6² nähakse käesolevates suunistes ette asjaolud, mille korral on artiklis 43 sätestatud kohustuste ja nõudeõiguste teisendamise vahendi või artiklis 59 sätestatud kapitaliinstrumentide allahindamise või konverteerimise vahendi kasutamisel asjakohane võtta üks järgmistest meetmetest või mõlemad meetmed:

- a) tühistada olemasolevad aktsiad või muud omandiõiguse instrumentid või kanda need üle kohustuste ja nõudeõiguste teisendamises osalevatele võlausaldajatele;
- b) alandada aktsionäride ja muude omandiõiguse instrumentide omanike olemasolevate nõuete väärtust, konverteerides
 - (i) krediidasutuse või investeerimisühingu emiteeritud asjaomased kapitaliinstrumentid vastavalt direktiivi 2014/59/EL artikli 59 lõikes 2 osutatud õigusele;
 - (ii) kõlblikud kohustused aktsiateks või muudeks kriisilahendusmenetluses oleva krediidasutuse või investeerimisühingu emiteeritud omandiõiguse instrumentideks vastavalt direktiivi 2014/59/EL artikli 63 lõike 1 punktis f osutatud õigusele.

Artikli 47 lõikes 1 nõutakse, et meetet b võib võtta üksnes juhul, kui kooskõlas artikli 36 alusel tehtud hindamisega on kriisilahendusmenetluses oleva krediidasutuse või investeerimisühingu vara netoväärtus positiivne, ja et konverteerimisel kasutatakse määra, mis oluliselt alandab olemasolevate aktsiavalduste ja muude omandiõiguse instrumentide väärtust.

2. Mõisted

Käesolevates suunistes kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (a) „aktsiate tühistamine“ – aktsiad tühistatakse ning aktsionäride majanduslikud nõuded ja muud omandiõigused kustutatakse nende aktsiatega seoses täielikult;
- (b) „aktsiate üleandmine“ – aktsiad või muud omandiõiguse instrumentid antakse üle võlausaldajatele ja algsete aktsionäride tulevased majanduslikud nõuded ja muud omandiõigused kustutatakse nende aktsiatega seoses täielikult;
- (c) „väärtuse alandamine“ – emiteeritakse uued aktsiad või muud omandiõiguse instrumentid ja seeläbi vähendatakse proportsionaalselt praeguste aktsionäride tulevasi

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/59/EL, millega luuakse krediidasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik (ELT L 173, 12.6.2014, lk 190).

majanduslikke nõudeid ja muid õigusi, kuid neid ei pruugita tingimata kustutada. Neile võivad jääda mõned majanduslikud ja halduslikud (hääle-) omandiõigused³.

3. Reguleerimisala ja kohaldamistasand

Käesolevad suunised on mõeldud kriisilahendusasutustele, kui nad jätkusuutmatuse ilmnemisel kasutavad direktiivi 2014/59/EU artikli 1 punktides b, c või d osutatud krediidiasutuse või investeerimisühingu või üksuse suhtes kohustuste ja nõudeõiguste teisendamise vahendit või kapitaliinstrumentide allahindamise või konverteerimise õigust.

II jaotis. Suunised asjaolude kohta, mille korral on asjakohane aktsiaid või muid omandiõiguse instrumente tühistada, üle anda või nende väärtust ulatuslikult alandada

1. Äriühingu varade ja kohustuste hindamisega seotud asjaolud

- 1.1. Enne kohustuste ja nõudeõiguste teisendamise vahendi või kapitaliinstrumentide allahindamise või konverteerimise õiguse kasutamist jätkusuutmatuse ilmnemisel hinnatakse krediidiasutuse või investeerimisühingu varasid ja kohustusi õiglaselt, mõistlikult ja realistlikult kooskõlas direktiivi 2014/59/EL artikli 36 punktidega b–g.
- 1.2. See hindamine peab andma teavet mitmete kriisilahendusasutuse otsuste tegemiseks aktsiate või muude omandiõiguse instrumentide tühistamise või nende väärtuse alandamise ulatuse kohta ning kahjumite suuruse kohta, mida tuleks kriisilahenduse ajal arvesse võtta.
- 1.3. Samuti tuleb teha direktiivi 2014/59/EL artikli 74 lõike 2 kohane sõltumatu järelhindamine, et selgitada välja, kas kriisilahendusmenetluse tulemusel koheldi aktsionäre ja võlausaldajaid tegelikult halvemini kui juhul, kui äriühingu suhtes oleks algatatud tavaline maksejõuetusmenetlus (järelhindamine). Direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõike 4 punktide b–g kohaselt tehtud hindamisele tuleb lisada ka hinnang sellele, kuidas aktsionäride ja võlausaldajate klasse oleks eeldatavalt koheldud, kui äriühing oleks lõpetatud ja likvideeritud tavalises maksejõuetusmenetluses, nagu on osutatud direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõikes 8.
- 1.4. Aktsionäride ja muude omandiõiguse instrumentide omanike asjakohane kohtlemine peaks lähtuma direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõike 4 punktide b–g kohaselt hinnatud krediidiasutuse või investeerimisühingu vara hinnangulisest netoväärtusest ja sama direktiivi artikli 36 lõike 8 kohaselt tehtud hinnangust.

³ Väärtuse alandamist võib kombineerida tühistamise või üleandmisega, mille tulemusel tühistatakse või antakse üle osad, aga mitte kõik aktsiad.

a. Tühistamine või üleandmine

- 1.5. Kui krediidasutuse või investeerimisühingu vara netoväärtus on nii vastavalt direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõike 4 punktidele b–g tehtud hinnangule kui ka vastavalt sama direktiivi artikli 36 lõikele 8 tehtud hinnangule null või negatiivne, peaksid kriisilahendusasutused kõik aktsiad või muud omandiõiguse instrumentid täielikult tühistama või üle andma.
- 1.6. Ja vastupidi, kui krediidasutuse või investeerimisühingu vara netoväärtus on nii vastavalt direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõike 4 punktidele b–g tehtud hinnangule kui ka vastavalt sama direktiivi artikli 36 lõikele 8 tehtud hinnangule positiivne, peaks tühistamine või üleandmine olema osaline ja sellega tuleks tagada, et aktsionäridele säiliks vähemalt artikli 36 lõike 8 kohaselt tehtud hinnangule vastav vara netoväärtus.
- 1.7. Kui vara netoväärtus on vastavalt direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõike 4 punktidele b–g tehtud hinnangule null või negatiivne, on vajalik maksejõuetusmenetluses aktsiatest või muudest omandiõiguse instrumentidest kõrgema nõuete rahuldamisjärguga võlausaldajate nõuded vähemalt osaliselt alla hinnata. Teiste võlausaldajate nõuete allahindamine, samal ajal kui aktsionäridele säilitatakse teatav väärtus, oleks vastuolus nii direktiivi 2014/59/EL artiklis 48 sätestatud allahindamise järjestusega kui ka direktiivi 2014/59/EL artiklis 34 osutatud kriisilahenduse põhimõtete alusel nõutud võlausaldajate nõuete rahuldamisjärkude järgimisega.
- 1.8. Kui aktsiate või muude omandiõiguse instrumentide väärtus on vastavalt direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõike 4 punktidele b–g tehtud hinnangule positiivne, aga vastavalt artikli 36 lõikele 8 tehtud hinnangule null, saavad kriisilahendusasutused valida enamate võimaluste vahel, mis hõlmavad a) täielikku tühistamist või üleandmist; b) osalist tühistamist või üleandmist⁴ või c) väärtuse alandamist. Sel juhul peaksid kriisilahendusasutused võlausaldajate nõuete rahuldamisjärkude, artiklis 48 sätestatud allahindamise järjestuse ning artiklis 34 osutatud kriisilahenduse põhimõtete järgimiseks hoolikalt hindama, milline valik oleks kõige paremini kooskõlas direktiivi 2014/59/EL põhimõtete ja kaitsemeetmetega ning võimaldaks saavutada kriisilahenduse eesmärgid.
- 1.9. Kriisilahendusmeetmete võtmisel peaksid kriisilahendusasutused vältima selliseid kriisilahendusmeetmeid, mille korral kannavad aktsionärid eeldatavalt suuremat kahju, kui nad oleksid kandnud lõpetamisel ja likvideerimisel tavalises maksejõuetusmenetluses⁵.

⁴ Osaline tühistamine/üleandmine tähendab, et väärtuse alandamist (artikli 47 lõike 1 punkt b) kombineeritakse tühistamise või üleandmisega (artikli 47 lõike 1 punkt a), instrumente täielikult tühistamata või üle andmata (st aktsionäridele ja muude omandiõiguse instrumentide omanikele säilib teatav väärtus). Osalise üleandmise saab teostada ka aktsiatükelduse abil, et luua uusi aktsiaid, mis antakse üle kapitaliinstrumentide omanikele või võlausaldajatele.

⁵ Sel juhul peaks neil peaaegu kindlasti olema ka positiivne igapäevase majandustegevuse väärtus, sest maksejõuetusmenetlusega kõrvtades eeldatakse kriisilahendusmeetmetelt enamasti väärtuse säilitamist.

b. Väärtuse ulatuslik alandamine

- 1.10. Kui aktsiaid või muid omandiõiguse instrumente ei tühistata ega anta üle täies ulatuses, tuleb nende väärtust ulatuslikult alandada, konverteerides kohustused omakapitaliks.
- 1.11. Käesolevate suuniste tähenduses tuleb väärtuse ulatuslikku alandamist mõista nii, et vähendada tuleb nii aktsionäride protsentuaalset omandiõigust seoses krediidasutuse või investeerimisühinguga kui ka omandiõiguse instrumentide väärtust, välja arvatud juhul, kui sellega rikutakse direktiivi 2014/59/EL artiklis 73 sätestatud kaitsemeedet. Selline olukord tekib üksnes siis, kui kriisilahendusmeetmega säilitatakse pangale nõude esitajate jaoks eeldatavalt vähem väärtust kui tavalises maksejõuetusmenetluses.
- 1.12. Kui väärtust alandatakse, tuleks väärtuse alandamise ulatus määrata kindlaks kooskõlas direktiivi 2014/59/EL artikli 50 sätetega ja EBA suunistega konverteerimise määrade kohta. Väärtuse alandamise ulatuslikkus peaks olema tagatud EBA suuniste (laenu omakapitaliks konverteerimise määra kohta kohustuste ja nõudeõiguste teisendamisel) aluspõhimõtte 2 kohaselt kehtestatud konverteerimise määradega. Selle põhimõttega nõutakse konverteerimise määrade kehtestamist viisil, millega tagatakse, et esimesena katavad kahjumi aktsionärid ja järgitakse võlausaldajate nõuete rahuldamisjärke. Kui vastavalt direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõike 4 punktidele b–g tehtud hinnangule satub mõni kindel võlausaldajate klass pärast kriisilahendust eeldatavalt halvemasse olukorda kui enne kriisilahendust, peaks kriisilahendusamet kehtestama konverteerimise määra, mis võrdub kõigi madalama nõuete rahuldamisjärguga kohustuste ja instrumentide klasside puhul nulliga või peaaegu nulliga.
- 1.13. Erandlikel asjaoludel võib juhtuda, et kohustuse omanikult ei eeldata kahjumi katmises ja rekapiitalseerimises osalemist. Sel juhul tuleks kehtestada sellised kapitaliinstrumentide konverteerimise määrad, millega tagatakse kriisilahenduse eesmärkide saavutamine ning aktsiate ja muude omandiõiguse instrumentide kriisilahenduseelse väärtuse vähendamine.
- 1.14. Kriisilahendusametused võivad olemasolevate aktsiate või muude omandiõiguse instrumentide väärtuse ulatusliku alandamise kasuks otsustada üksnes juhul, kui artikli 36 lõike 4 punktide b–g kohaselt tehtud hindamisest nähtuvalt on aktsiad või muud omandiõiguse instrumendid positiivse netoväärtusega. Nendel asjaoludel võib väärtuse ulatuslikku alandamist kohaldada ka koos aktsiate või muude omandiõiguse instrumentide osalise tühistamise või osalise üleandmisega.
- 1.15. Kui krediidasutuse või investeerimisühingu varade netoväärtus on direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõike 4 punktide b–g kohaselt tehtud hindamise kohaselt null või negatiivne, ei peaks kriisilahendusametused väärtuse ulatuslikku alandamist kasutama, tagamaks kooskõla direktiivi 2014/59/EL artikli 34 põhimõtetega, et esimesena katavad kahjumi aktsionärid ja järgitakse maksejõuetuse võlausaldajate nõuete rahuldamisjärke.

- 1.16. Kui kriisilahendusasutuse arvates on krediidasutuse või investeerimisühingu varade netoväärtus direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõike 4 punktide b–g kohaselt tehtud hindamise alusel positiivne, aga sama direktiivi artikli 36 lõike 8 alusel tehtud hinnangu kohaselt null, peaks kriisilahendusasutus valima direktiivi 2014/59/EL artikli 47 lõike 1 punktis a või b loetletud mis tahes võimaluse, mida ta peab kriisilahenduse eesmärkide saavutamisel parimaks.
- 1.17. Mõnedel asjaoludel võidakse käivitada direktiivi 2014/59/EL artikli 59 kohane kapitaliinstrumentide allahindamise või konverteerimise õigus, käivitamata samas kriisilahendust. Allahindamise või konverteerimise ulatus peaks vastama summale, mis on artikli 60 lõike 1 punktide b ja c kohase hinnangu alusel vajalik kriisilahenduse eesmärkide saavutamiseks. See summa võib olla null, kui näiteks artiklit 59 rakendatakse erakorralise riigipoolse rahalise toetuse tõttu (ka juhul, kui keskpank annab hüvitisena erakorralist likviidsusabi või garanteerib hiljuti võetud kohustusi) hästi kapitaliseeritud krediidasutusele või investeerimisühingule, mida ei käsitata direktiivi 2014/59/EL artikli 32 kohaselt maksejõuetuna või tõenäoliselt maksejõuetuks jäävana.
- 1.18. Sellistel juhtudel ei saa kriisilahendusasutused vähendada esimese taseme põhiomavahendeid ega hinnata alla ega konverteerida asjakohaseid kapitaliinstrumente, kuna pank ei ole maksejõuetu ja tõenäoliselt ei jää maksejõuetuks ning kuna see ei ole kriisilahenduse eesmärkide saavutamiseks vajalik.

Allpool toodud tabelis on esitatud kokkuvõtte käesoleva jao kohta.

<u>Aktionäride nõuete väärtusega seotud asjaolud</u>	<u>Asjakohased meetmed</u>	<u>Asjakohatud meetmed</u>
Positiivne netoväärtus nii vastavalt direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõike 4 punktide b–g kohaselt tehtud hindamisele kui ka vastavalt direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõikele 8 tehtud hindamisele.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Osaline tühistamine 2. Osaline üleandmine 3. Väärtuse alandamine 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Täielik tühistamine 2. Täielik üleandmine
Positiivne netoväärtus vastavalt direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõike 4 punktide b–g kohaselt tehtud hindamisele, aga null- või negatiivne väärtus vastavalt direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõikele 8 tehtud hindamisele	<ol style="list-style-type: none"> 1. Täielik või osaline tühistamine 2. Täielik või osaline üleandmine 3. Väärtuse alandamine 	Mitte kumbki (aga konverteerimise määr peab olema asjakohane)
Puuduv varade netoväärtus või	1. Täielik tühistamine	1. Osaline tühistamine

negatiivne netoväärtus nii vastavalt direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõike 4 punktide b–g kohaselt tehtud hindamisele kui ka vastavalt direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõikele 8 tehtud hindamisele	2. Täielik üleandmine	2. Osaline üleandmine 3. Väärtuse alandamine
---	-----------------------	---

2. Muud kui äriühingu varade ja kohustuste hindamisega seotud asjaolud

- 1.19. Kui hindamise kohaselt võib asjakohane olla rohkem kui üks valikuvõimalus või kui kriisilahendusasutused peavad valima väärtuse alandamise vahendite vahel, peaksid nad valima selle võimaluse või need võimalused, mis vastavad kõige paremini artiklis 31 osutatud kriisilahenduse eesmärkidele.
- 1.20. Eelkõige võivad asjakohast valikut, kas saavutada väärtuse alandamine üksnes uute aktsiate emiteerimise, mõnede aktsiate tühistamise ning uute aktsiate emiteerimise või mõnede aktsiate üleandmise abil, mõjutada riiklike või ELi äriühinguõigust käsitlevate õigusaktide sätteid.
- 1.21. Allpool toodud näidetes, mis ei ole ammendavad, on esitatud tegurid, mida kriisilahendusasutused peaksid arvesse võtma. Need näited ei ole ammendavad ning juhiste järgimine ei tähenda, et kriisilahendusasutused peaksid eespool kirjeldatud asjaolude esinemise korral valima soovitatud võimalused.
- 1.22. Kui kriisilahendusasutused kaaluvad, kas aktsiad või muud omandiõiguse instrumentid tühistada ja/või üle anda (kas väärtust alandamata või väärtuse alandamisega), peaksid nad arvestama aktsiate või muude omandiõiguse instrumentide eriomadusi. Näiteks kui teatavate aktsiatega antakse konkreetne hääleõigus, võivad kriisilahendusasutused pidada asjakohasemaks need aktsiad tühistada kui need üle anda, et muuta ümberkorraldatud äriühingu struktuur lihtsamaks.
- 1.23. Mõnel juhul võivad olla olemas aktsiad või muud omandiõiguse instrumentid, mis ei liigitu esimese taseme põhiomavahenditeks, näiteks eelisaktsiad, mis liigituvad täiendavateks esimese taseme omavahenditeks. Kriisilahendusasutused võivad otsustada, et annavad üle üksnes esimese taseme omavahendid ning tühistavad aktsiad või muud omandiõiguse instrumentid (järgides vastavaid kaitse- ja õiguskaitsemeetmeid).
- 1.24. Kui kriisilahendusasutused on kasutanud direktiivi 2014/59/EL artikli 43 lõike 4 kohast võimalust muuta varem vastastikuseks muudetud nõuetega krediidasutuse või investeerimisühingu õiguslikku vormi pärast kohustuste ja nõudeõiguste teisendamist, tuleks selle muutuse jõustamiseks vajaduse korral tühistada omandiõiguse instrumentid.
- 1.25. Kui aktsiaseltsi aktsiad on noteeritud ametlikel börsidel, võib aktsiate tühistamise asemel olla vajalik nende üleandmine, et vältida katkestusi aktsiate noteeringutes ja hindamises.

III jaotis. Lõppsätted ja rakendamine

Pädevad asutused peaksid rakendama käesolevaid suuniseid, lisades need riiklikesse kriisilahendustavadesse kuue kuu jooksul alates nende avaldamisest.